

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt. III wyroku z dnia 16 maja 2014 roku w sprawie sygn. akt XP 312/12 z powództwa R. G., W. B., M. K. (1), T. J., M. E., M. K. (2), J. W., S. M., P. B., A. M., M. G., J. J., W. S., P. Ł., R. S., Ł. K., S. A., przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w L. – Oddział Ł. Miasto w Ł., o premię, Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie obciążył pozwanego kosztami procesu.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia podniesiono, iż nieobciążając strony pozwanej kosztami postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 102 kpc Sąd zgodził się z wyrażonym przez pozwanego poglądem, iż dla uzyskania świadczeń w postaci zaległych premii za listopad i grudzień 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami nie było koniecznym, aby powodowie występowali z pozwami do Sądu. Sąd wskazał, iż 4 dni przed wniesieniem przez powodów pozwów pozwany dobrowolnie zobowiązał się, poprzez wywieszenie w siedzibie firmy stosownego komunikatu, do zapłacenia pracownikom zaległych premii w pełnej wysokości wraz z ustawowymi odsetkami. W komunikacie pozwany co prawda nie podawał terminu planowanej wypłaty świadczeń, jednak wyraźnie wskazywał, iż spowodowane jest to koniecznością wypracowania stosownej procedury mającej na celu zrealizowanie wypłat, z jednoczesnym zapewnieniem, iż wypracowanie procedur powinno nastąpić w kolejnym tygodniu. W ocenie Sądu nieokreślenie przez pracodawcę dokładnej daty wypłaty świadczeń było działaniem racjonalnym i usprawiedliwionym okolicznościami. Sąd miał przy tym na uwadze, iż w celu uruchomienia procedury wypłat Dyrektor pozwanego musiał uzyskać zgodę zarządu spółki. Nadto podkreślił, że powodowie mieli otrzymać należności wraz z ustawowymi odsetkami, które miały być naliczane do dnia wypłaty świadczeń.

W kolejnym komunikacie, wystosowanym w dniu 8 kwietnia 2014 roku, pracodawca przedstawił pracownikom plan wypłaty świadczeń, stwierdzając jednocześnie, iż podstawą do wypłaty będzie podpisanie z pracodawcą stosownego porozumienia. Po podpisaniu porozumienia wypłata premii miała nastąpić „niezwłocznie”. Zdaniem Sądu nie można uznać, aby pracodawca dążąc do podpisania z pracownikami porozumień działał w sposób bezprawny. Podkreślił, iż postanowienia porozumień gwarantowały pracownikom wypłatę całości zaległych premii za listopad i grudzień 2012 roku wraz z odsetkami od dnia wymagalności tych roszczeń, bez jakichkolwiek modyfikacji tych roszczeń, zmniejszenia ich, bądź rozłożenia na raty. Podpisując zatem te porozumienia powodowie otrzymaliby w istocie świadczenia w dokładnie takiej samej wysokości, w jakiej otrzymają je w związku z wydanym w niniejszej sprawie orzeczeniem.

Sąd wskazał, iż część powodów skorzystała z możliwości zawarcia z pracodawcą wspomnianych porozumień, w wyniku czego otrzymali oni należne im świadczenia przed zakończeniem procesu i cofnęli swoje powództwa. Powodowie otrzymali należne im świadczenia w terminie około dwóch tygodni od dnia podpisania porozumień. W ocenie Sądu taki termin wypłaty świadczeń, przy uwzględnieniu znacznej liczby osób, którym świadczenie było wypłacane, można uznać za dokonany bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd podkreślił, iż termin wypłaty świadczeń w żaden sposób nie wpłynął niekorzystnie na wysokość wypłaconego powodom świadczenia. Premie zostały bowiem wypłacone w pełnej wysokości wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności roszczeń do dnia zapłaty, a nie do dnia podpisania porozumienia.

Na decyzję Sądu w przedmiocie nieobciążenia pozwanego kosztami procesu miał również wpływ fakt, iż pozwany uznał powództwa przy pierwszej czynności procesowej. Jakkolwiek samo uznanie powództwa przez stronę pozwaną zazwyczaj nie jest wystarczające dla nieobciążania przegrywającej strony kosztami procesu, jednakże w tym przypadku, rozpatrując uznanie powództw łącznie z opisanymi wyżej przejawami chęci dobrowolnego spełnienia świadczeń przez stronę pozwaną, wyrażanymi jeszcze przed wniesieniem powództw, a nadto okoliczność, że powodowie częściowo w sposób nieprawidłowy sprecyzowali roszczenie (co potwierdza tezę pozwanego o tym, że naliczenie odpowiednich kwot wymagało określonego czasu) Sąd Rejonowy uznał, iż zostały wyczerpane znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pełnomocnik powodów A. M., M. K. (2), W. S., M. G., R. G., zarzucając mu naruszenie art. 98 oraz art. 102 kpc.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż w ogłoszonej komunikacie o umożliwieniu otrzymania przez pracowników świadczenia odpowiadającego równowartości niewypłaconych premii pozwany pracodawca nie wskazał żadnego terminu w jakim miałyby to nastąpić. Powodowie nie mogli mieć zatem żadnej pewności, iż powyższe nastąpi, zwłaszcza, że pozwany kolejno przesuwiał termin podjęcia decyzji o wypłaceniu premii a w ostatnim komunikacie sformułował warunek zawarcia porozumień co uznać należało za bezprawne bowiem termin wypłaty należnego wynagrodzenia wynika bezpośrednio z art. 94 pkt. 5 kp. Pozwany nie cofnął też apelacji w pozostałych sprawach analogicznych jak sprawa powodów co uzasadniało brak zaufania powodów do deklaracji pozwanego. Ponadto powodowie nie mieli możliwości zawarcia tych porozumień przed wytoczeniem powództwa a wypłata świadczeń na ich podstawie następowała dopiero po 3 tygodniach. Dodatkowo uznanie powództwa przez pozwanego nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie co do zwrotu kosztów procesu.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych, w wypadku zaś oddalenia zażalenia o nieobciążanie powodów obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego, gdyż z uwagi na niewielką wartość przedmiotu sporu przy braku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego obciążanie ich kosztami pozwanego doprowadziłoby do dalszego uszczerbku majątkowego i naruszałoby zasady słuszności.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanego, wniósł o oddalenie zażaleń powodów i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych. powódki.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie jako bezzasadne podlega oddaleniu

W postępowaniu procesowym sąd orzeka o zwrocie kosztów w każdym orzeczeniu kończącym sprawę według jednej z następujących zasad: odpowiedzialności za wynik procesu, stosunkowego rozdzielenia kosztów, wzajemnego zniesienia kosztów, słuszności i zawinienia.

Art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż urzeczywistniający zasadę słuszności art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sporu, a zatem nie podlega wykładni rozszerzającej. Podnieść również należy, iż przepis art. 102 kpc daje sądom swobodę przy rozstrzyganiu o zwrocie kosztów procesu, gdy stosowanie zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słuszności. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zastosowanie art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji

życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, niepubl.).

Wobec tego przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilóść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. / wyrok s.apel. 18-07-2013 w Katowicach I ACa 447/13 LEX nr 1349918/.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż w przedmiotowej sprawie zachodziła sytuacja szczególna, uzasadniająca odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami przegranego przez niego procesu.

Przede wszystkim wskazać należy, iż pozwany zachowywał się w procesie lojalnie, nie przedłużał w sposób zbędny postępowania i uznając powództwo już przy pierwszej czynności procesowej dążył do jak najszybszego zakończenia procesu. Pozwany powziął także próby zakończenia sporu na drodze pozasądowej, proponując pracownikom zawarcie porozumień na warunkach nie gorszych niż te jakie mogliby uzyskać wytaczając powództwo o sporne świadczenie. Nieuprawnionym są twierdzenia skarżących, iż deklaracje pozwanego nie stanowiły żadnej gwarancji spełnienia ich roszczeń nadto, że wezwanie ich do zawarcia przedmiotowych porozumień było niezgodne z prawem. Powyższe twierdzenie uznać należy za całkowicie chybione. Okoliczności sprawy wskazują, iż pozwany próbował wywiązać się ze spoczywających na nim zobowiązaniach bezzwłocznie. Wdrożenie systemu wypłaty świadczeń wymagało jednak pewnego lecz niezbyt wygórowanego okresu czasu dla wyliczenia świadczeń należnych pracownikom i wprowadzenia odpowiedniej dla tego procedury. Przy czym zawieranie odpowiednich porozumień w niczym nie naruszało praw pracowniczych powodów. Świadczenia były wypłacane w niezaniżonej wysokości wraz z ustawowymi odsetkami od dnia ich wymagalności. W tym stanie rzeczy zawarcie samego porozumienia, które stanowiło formę zamknięcia sporu pomiędzy stronami nie może być ocenione jako niedopuszczalne czy naruszające przepisy prawa. Część powodów zdecydowało się na tą formę polubownego załatwienia sprawy i w możliwie szybkim terminie otrzymała zaspokojenie swych roszczeń. Część zaś kontynuowała proces. Przy czym jego wytoczenie, przy powyżej wspomnianych przejawach chęci pozwanego zakończenia sporu, nie wiązało się z przesądowym wezwaniem pozwanego do spełnienia świadczeń. W tych okolicznościach uznać należało, iż obciążanie pozwanego kosztami zastępstwa procesowego powodów byłoby niezgodne z zasadami współzycia społecznego.

Z tych też względów brak było podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenia powodów jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 kpc.

Sąd uznał, iż obciążenie powodów wskazanymi kosztami przy uwzględnieniu niewielkiej wartości przedmiotu sporu i uzyskanych przez powodów świadczeń stanowiłoby obciążenie, które w świetle zasad słuszności prowadziłyby do zbytniego zaniżenia uzyskanych przez nich w procesie świadczeń.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.